

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

12 hónapra	130 L.
6 hónapra	70 L.
3 hónapra	40 L.
1 hónapra	3 L.
Külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

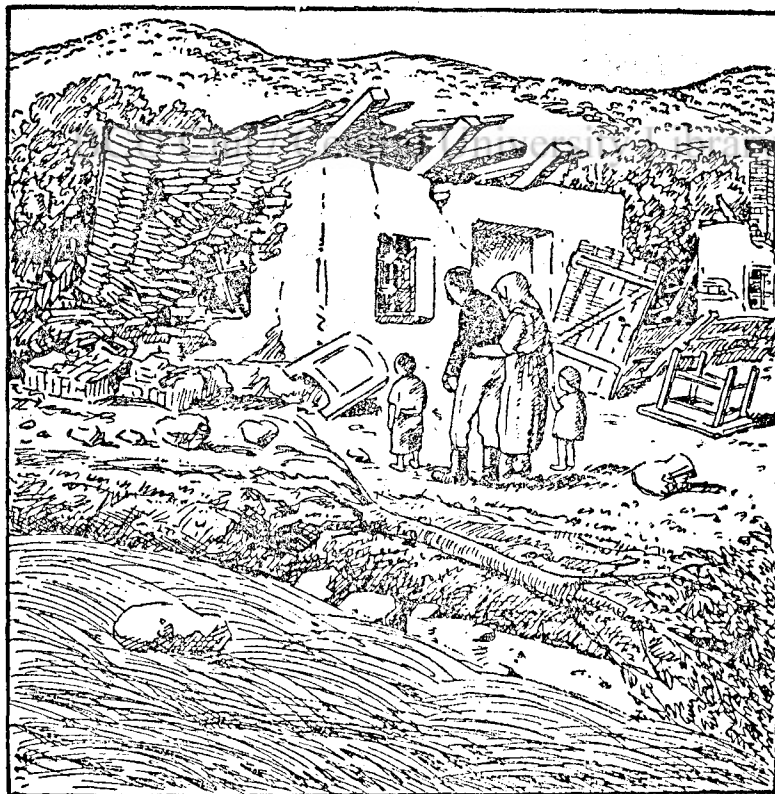
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai-ucca) 5. sz.
Megjelenik minden szombaton.
Éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja

SEGITSETEK!

"Mégváltozott az időjárás!" —
találgatjuk, erről irunk manap.
világ minden részéből nagy,
veszedelmekről adnak
az ujságok: Amerika sok né-

dolgos emberkéz évszázadok alatt
fáradtságos munkával teremtett
meg? Pedig eljött június 24-ike,
egy csütörtöki nap. Az ég borús
volt, mint a mi egész idei juniu-

Harsogva jött az áradat! Még
most sem sejtett senki sem ve-
szedelmet. *Jön a nagy víz!* — ez
itt szokott dolog. De az ár per-
cek alatt tengerré dagadt, szeny-

A magyarlónal pusztulásnak egyik részlete.

es városát elpuszti-
ta a vízár, Európa
akjait, folyói puszt-
áradata dagadtak,
szakították a töltése-
utakat. — Erdély
is kivette a részét
a keserű vesze-
lemből; a Székely-
dön nekiduzzadtak
vizek, a Nyárad ki-
gett a medréről és
asztotta a szelid
szégeket. A legna-
obb veszedelem pe-
g Kolozsvár közelé-
 volt, félig romba-
t egy virágzó, szép
szség: *Magyarlóna*.
Lóna Kolozsvártól
óra járásnyira nyá-
 völgyben fekszik.
s patak folyik rajta
asztul, mely épen
lép ki a Szamos
ára. Ez a patak
eni időben csende-

locogva fojdogál kavicsos
ában; de némelykor hara-
san felindul és sötét áradat-
ölti ki medrét. Ezért a há-
et alkalmasabb emelkedésekre
ették a falu hajdani lakói.
dolták volna-e ők is valaha,
jön egy éjszaka, amikor ez
sötét ár az egész völgyet ki-
elseperve mindent, amit a

sunk. Ugyan ki sejtett volna ve-
szedelmet? Estére fekete felhők
tornyosultak nyugat felől, de már
jórészt sötétedett, az esti homály
pedig eltakarta a zivatart, mely a
falú felett, a hegyekben tört ki.
Az emberek szokott napi mun-
kájuk után házaikba vonultak, el-
költötték az estebédet és pihenni
készültek.

nyűjtó hegyekre meneküljenek.
Sodró, iszaptól sulyos, uszó ge-
rendákkal fenyegető hullámban a
padlásokra menekültek; onnan
lesték szivszorongva, hogy vaj-
jon eljön-e értük oda is az ár,
megbirja-e a ház az elemek
haragos ostromát. — Közben-
közben elszakított ház usztt el
szemük előtt, rajta segítséget kö-

nyújtó hegyekre meneküljenek.
Sodró, iszaptól sulyos, uszó ge-
rendákkal fenyegető hullámban a
padlásokra menekültek; onnan
lesték szivszorongva, hogy vaj-
jon eljön-e értük oda is az ár,
megbirja-e a ház az elemek
haragos ostromát. — Közben-
közben elszakított ház usztt el
szemük előtt, rajta segítséget kö-

nyörgő ember. De ki tudott volna ott, az éjszaka sötétjében, tehetetlen menekülésben segítséget nyújtani?

Mindez egy negyed óra alatt történt! Azután lassan visszavonult a víz, nyomában a bátrabbak leereszkedtek. — A magasabban fekvő házakban még égett a lámpa úgy, amint azt pillanatnyi meneküléskor ott felejtették és a lámpa szelid fénye csodálkozó pillantással világította be az összezuzott házakat.

Hajnal pirkadására szállottak le mindnyájan a padlásokról. És felzokogtak: *nem ismerték meg saját falujukat!* Leirhatatlan az a kép, ami itt a szerencsétlen emberek szeme elé tárult. A népes, másfélezer lakosu, jórészt magyar község házainak mintegy fele szörnyen megrongálódott, több ház teljesen összeomlott. Derék, új téglaházak hevernek romban. Butorok, ládák értékes tartalmukkal szétáztak, fehérneműt, párnát elsodort az áradat. Kerítés nem maradt meg az ártól pusztított területen, a fából épült csűröket, istállókat a bennük levő gazdasági gépekkel, kocsikkal együtt összeroncsolva a szomszédokba sodorta az ár. A romok között emberi holttestek, állati hullák hevertek. *Hat halottja* van az árvíznek! Ki tudná felsorolni a temérdek kárt? Mintegy száz tehén, meg ló pusztult el, tyúk-félék mutatónak alig lehet látni; este volt, az apró jószág nyugvó helyére huzódott, a víz elöntötte és egytől-egyig odapusztult. Csak a vízi szárnyasok menekedtek meg: kiusztak a hegyekre, reggel pedig szépen hazatértek. Szegény lónaiak, még egy nagy csapás várakozott rájuk, amikor kimentek a határba; annak legtermékenyebb részét, mely épen a paták mentén huzódik, iszappal, kavicssal, romtörmelékkel hordta be az ár. Így nemcsak hajlékaik pusztultak el, hanem termésük jórésze is megsemmisült.

És most itt állanak! *Háromszáz család!* Ház nélkül, berendezés nélkül, megfosztva jószá-

guktól, termésüktől. Magyar testvéreink, elnézitek-e ezt? Lehetetlen, hogy meg ne mozdulna bennetek a szív, hogy meg ne hallgatótok e nyomorúságba jutott emberek jajszavát!

A „Magyar Nép” szerkesztősége a következőket kéri tőletek:

1. *Gyűjtsetek* falunként. Adjon ki-ki tehetségéhez mérten annyit, amennyit tud.

2. Magyar diákjaink jórésze most otthon van. Rendezetek műsoros előadást, összeövetelt az árvíz-károsultak javára.

3. Tehetős, nagy falvak emberei beszéljék meg egymás között és módjuk szerint építsék fel egy-egy szegény, földhözragadt károsult összedőlt házikóját. Az ilyen házra felvésnénk: „Építette a test-

véri összetartás ápolására és az utódok okulására falunk népe 1926.“

Az adományokat a lapban pontosan kimutatja és a károsultaknak eljuttatja a szerkesztőség.

Te pedig, magyar testvérem, aki soraimat házad hős tornácán, vagy barátságos szobád nyájas lámpafényénél szeretteid körében olvasod, gondold meg, hogy téged is érhet csapás! Akkor érted is felemeljük kérő szavunkat s amilyen a te szived, olyan lesz a másiké is, amely talán téged segít. Menj el szomszédodhoz, aki talán nem halotta volna kérő szavunkat és kérd őt is, hogy áldozza fillérért segítségünk oltárára. *Mert ki segítsen rajtunk, ha nem mi magunk!!* Dr. RAJKA LÁSZLÓ

Remény munkát végeznek a magyar törvényhozók

Ide s tova tíz napja annak, hogy az új törvényhozás két háza megnyílt. Nem nagy idő, de épen elég volt ahhoz, hogy a huszoneg magyar törvényhozó megtalálja a helyét az új és szokatlan környezetben s megkezdje azt a munkát, melynek elvégzésére őket annyi sok kitűnő ember közül a nép bizalma választotta. Nagy, fáradságos és háládatlan ez a munka. Nagy elsősorban azért, mert nemcsak az élet folyásával napról-napra felmerülő feladatokat kell elvégezni, hanem azokat is, melyek az elmúlt hét esztendő során munkaerők hijján elvégzetlenül, vagy elhanyagoltan maradtak. Hálátlan pedig azért, mert a sok utánjárásnak, a sok kilincselésnek, a meggyőzés sok erőfeszítésének nem mindig látszik meg az eredménye, sőt azt lehet mondani, hogy többször nem, mint igen.

Ezenkívül pedig ezek a mi törvényhozóink körülbelül olyan helyzetben vannak, mint a háboruban azok a katonák voltak, kiknek lövészárkokat kellett ásniok s egyéb védelmet szolgáló munkákat elvégezniök. Őket is épp úgy, mint ezeket állandóan zavarja, szüntelenül fenyegeti az ellenfél golyózápora. Az ellenfél az adott

esetben az országos román ellenzék, mely lemaradásának dühét a magyarokon igyekszik kitölteni. Kiszemelték ezek egy-két magyar képviselőt, kikötöttek a múltból egy cikket, vagy néhány mondatot, melyet most elferdítve a román nemzet sérelmének lehet beállítani s elkezdtek a gyűlöletbombák vetését a magyarságra, hogy ezzel a kormányt a legsebezhetőbb pontján támadják meg, mert eddig az volt a helyzet, hogy magyar barátsággal, a magyarokkal szemben való törvénytisztelettel megvádolni valakit leghálásabb, legkiadósabb, egyáltalán a legolcsóbb politikai vállalkozás volt ebben az országban.

Ugy látszik azonban, hogy az ellenzéknek ez az erőfeszítése ellenkező hatásra fog vezetni. Nézzünk most arról, hogy az ellenzéki képviselőknek ezt a magatartását föltétlenül elítélik az a román rétegek is, melyek őszintén a demokrácia előharcosaiként küzdtek a törvényhozásba. Arra azonban már jelek vannak, hogy szüntelen vádaskodások lassan-mégis kezdik értéküket s erejét veszíteni s a román közvélemény ráeszmél arra, hogy nem szándékosan komolyan venni az

sok vádat, amit a magyarságra szórnak. Erre vall az, hogy az egyik kiszemelt áldozatnak, az ősz Barabás Béla szenátornak mandátumát az ország szenátusa az ellenzék minden erőfeszítése ellenére 121 szavazattal 36 ellenében érvényesnek mondotta ki.

Ebből a tapasztalatból remél-

hető, hogy a többi megtámadottak mandátumait is meg lehet védeni s a jövőben a magyar képviselők zavartalanabban végezhetik majd el azt a munkát, mely eredményessége esetén az erdélyi magyar népnek megnyugvást s ennek útján az államnak megszilárdulást fog jelenteni. (s. t.)

Pár csizma és mázsa buza.

Igen érdekes tanulmány közelebről szemügyre venni azokat a hatásokat, melyeket a változott körülmények s az erőszakosan románosító politika gazdasági téren kiváltotta az erdélyi magyar faluból. Mint ismeretes, az „egységes nemzeti állam” jelszavát hangsúlyozó román politika célja az volt, hogy különböző eszközökkel a földet és a termelő eszközöket kiragadja a magyarság kezéből és ugynevezett „román nemzeti tulajdon”-ná tegye.

A román politikuskok józanabbjai már belátják ennek a balkezes gazdaságpolitikának káros következményeit, mely csak azt éri el, hogy az ország termelésének folytonosságát megzavarja és a földet, mely a régi gyakorlott kezek között a társadalmi javak kincses bányája volt, értéktelen holmivá stüllesztette alá és a kivitelnél tekintetbe jövő két legfontosabb termelési ágat: az állattenyésztést és a gabonatermelést lezüllesztette. Félév óta a falu életét tanulmányozva szomorúan tapasztalom, hogy a földvásárló kedv napról-napra csappan még a falusi lakosság körében is. Míg a háború előtt a föld kapós volt, mint a mézcukor, ma senki nem áhítozik utána. A föld megszűnt az emberi vágyak régi netovábbja lenni. Harmegye déli falvaiban például hónapok óta egy rendkívül érdekes folyamatot észlelek: husz-harmincholdas gazdák feles bérletbe adják birtokukat és családjukkal beköltözködnek a városba (különösen Szalontát lepték el az ilyen bevándorlók), ahol földjük feles jövedelméből élnek. Erdély nyugati mezővárosaiban ennek a bevándorlásnak tulajdonítható — ha nem is egészen, de nagy mértékben — a házak szapora emelkedése.

A román nacionalizáló politika immár gyuhul, sőt talán szűnő félben levő bergölüze elsősorban okolható azért, hogy a földmivelő nép munkakedve a földbirtoklasi hajlam ilyen szembenében alászállott. A nacionalizálás útjában az erdélyi földmivelő magyar nép a lehető legkedvezőtlenebb feltételek mellett termelt. A gabonára és a szára zudított nagy kivitteli illetékek révén teljesen lehetetlenné tették, hogy az erdélyi földmivelés a vele foglalkozó

családok legszerényebb megélhetését is biztosítsa. A nacionalizáló politika nemcsak az erdélyi magyar ipart és kereskedelmet nyomorította meg, de a falvak népét is a bukaresti bankpolitika ebharmincadjára juttatta. Kora ősszel a káposztás kertbe kacsintgató pénzügyi kormányzás a betakarított gabona előtt — azzal az ürüggyel, hogy a hadsereg és az ország belső szükségleteit akarja biztosítani — elzárta a határokat s ugyanakkor utasítást adott ügynökeinek a piacon felhalmozódott gabona összevásárlására. A független gabonakereskedelem nem vehetett részt ebből a műveletből, mert nem rendelkezett olyan tőkével,

mely lehetővé tegye a gabonának magtáraiban való elraktározását addig, míg a kormány ismét kegyes lesz a vámtillami sorompókat felengedni, úgy, hogy a fonák helyzet a falvak népét egészen kiszolgáltatotta a „hivatalos” ügynökök kénye-kedvének. Az új termés betakarítása után a buza ára esett. Ugyanekkor a nacionalizáló kormány a magyar falvakra szabadiotta adó-végrehajtóit és kényszerítette a népet, hogy gabonáját olcsó pénzen a bukaresti fémzelzéssel ellátott kufárok kezére adja. Így megtörtént, hogy a magyar falvak lakossága ősszel, esedékessé vált adójába kénytelen volt termését elpocsékolni, tavasszal pedig, mikor a bukaresti bölcsesség ismét megengedte a buzakivittelt, mostmár azonban szabad tetszése szerint diktálva a gabonárait, a falusi nép februárban és márciusban kénytelen volt drága pénzen visszavásárolni ősszel elherdált buzáját, hogy kenyerét ujig biztosítsa.

Felesleges hangsúlyozni, hogy ez a politika csak a lei romlásához és az ország gazdasági életének tapasztalt zavaraihoz vezethetett, a magyarság szempontjából nézve azonban egy másik komoly veszedelem is rejt magában: megingatta a magyar falvaknak a nagyobbára kereskedelemmel és iparral foglalkozó városi magyar polgárságha vetett bizalmát. A falusi nép csak messzről látta s talán meg se értette ennek a félszeg vámpolitikának azokat az intézkedéseit, melyek a mesébellő, indokolatlan behozatali illetékekkel az ipart és kereskedelmet is megbénították és vele egy vonalba szorították és csak a nyers valóságot nézte; emlékezett és hasonlított. Ha az ember ebben az időben a falu elszegényedett fiaival beszélgetett és sorsuk után érdeklődött, — különösen őszintén — megdöbbenve hallotta az egyszerű érvelést: „Háború előtt egy mázsa buzából vásárolhattam egy pár csizmát, ma pedig az évi termésfeleslegemből képtelen vagyok előállítani családom évi ruházatát”.

Az erdélyi sajtónak és politikai vezetőknél mindent el kell követniük, hogy a falvak magyar népének gondolkodásából eltüntessék a „mázsa buza és pár csizma” szálló igéjét. Ma már a magyarság kisebb-nagyobb mértékben, közvetlenül vagy közvetve, befolyásolhatja az ország politikáját, meg kell látnia tehát, hogy a nyelv és iskola-kérdés után legfőbenjáróbb problémája egy egészséges vámpolitika, mely lehetővé teszi a gabona és állat előnyös kivittelt és olcsó ipari cikkek behozatalát. Enélkül ugyanis a falu és város közötti ellentétek elmélyülnek, már pedig ez sem a magyarságnak, sem az országnak nem áll érdekében. (Csegöd). KERESZTURY SÁNDOR.

Allomásokon is kapható

a „MAGYAR NÉP”

Örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a

Magyar Nép, Pásztorfüz és

az Erdélyi Irodalmi Szemle

Kolozsvár

Hagyvárad

Brassó

Szatmár

Arad

Nagykároly

Hunyszabes

Lugos

Temesvár

Piski

allomásokon is megvásárolhatók az állomást hrlapárusítónál.

Ismerőseink, barátaink, ha utaznak, kérjék és vásárolják lapjainkat!

Hirdessék lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

KÜLFÖLD

A francia helyzet. Briand újabb kormánya bemutatkozott. Fogadatlása elég hűvös volt. Ez azonban nem jeleníti azt, hogy ne volna többsége. Ellenkezőleg: erős többsége van, legalább egyelőre. A kamara hűvös hangulatának oka Franciaország súlyos pénzügyi helyzete. Ezen van hivatva segíteni az új kormány s ha működése most sem vezet sikerre — ami újból megtörténhetik a kamara pillanatnyi hangulatváltozásából is — akkor a következményeket ki sem lehet számítani. Caillaux pénzügyminiszternek szándéka az egész adórendszer gyökeres átdolgozása, hogy így legalább mai árfolyamán tudja megtartani a frankot. Ez pedig csak tizedrésze már a békebelinek. Ezenkívül takarékoskodni fognak a kiadásokkal. Még a hadügyekkel is. És a legvégsőig tartózkodni fognak a miniszteri utaktól is. Ezek ugyanis meglehetősen sok pénzébe kerültek az államnak. Caillaux legnagyobb s talán legnehezebben keresztülvihető terve, Franciaország pénzügyeinek függetlenné tétele az angolzás, vagyis angol és amerikai befolyástól. Itt a nehézség abban van, hogy Franciaország óriási összegekkel tartozik mindkét helyre s a legközelebbi időben ki is utazik Amerikába, hogy az ottani adósságok ügyét rendezze. Amint látható, hosszú és fáradtságos út áll még a francia kormány előtt.

Anglia haragszik Oroszországra. A szovjetnek a sztrájkba való beavatkozása ma még jobban izgatja az angol közvéleményt, mert megérkezett a szovjet válasza s ez kihívó hangon tiltakozik az ellen (a bizonyított) vád ellen, hogy állampénzekből segélyezte volna a sztrájkolókat s kijelenti, hogy a magánadományok elküldését nincs joga megakadályozni. A baj csak az, hogy a szovjet zsarnoki kormányrendszere mellett semmi nem történhetik, amit a szovjet nem akar.

Különbözik az angol munkáspárt vezére, Mac Donald, szintén erélyesen tiltakozott a szovjet aknamunkája ellen és elégtétellel állapította meg, hogy neki és pártjának semmi összeköttetése nincs a szovjettel.

Amerika és a szovjet. Az Egyesült Államok külügyi hivatala egy felmerült kérdéssel kapcsolatban kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak nincs szándéka érintkezésbe lépni a szovjettel, mert az érintkezés hiányának semmi hátránya nincs.

Forradalom Spanyolországban. Spanyolországban már évek óta diktatura van. A spanyol országgyűlés

annak idején sok és egymással nagyon ellentétes felfogású pártból alakult s e miatt nem volt munkaképes. Ez nagy hátramaradást okozott az ország ügyében és különösen megnehezítette a kormányzást akkor, amikor a marokkói háború kitört. Ezért Alfonso spanyol király államcsinyre határozta magát. Katonai diktatúrát szervezett Primo de Rivera tábornokkal az élén, szétkergette az országgyűlést és felelős kormány nélkül kormányoz. Nem lehet tagadni, hogy az ország ügyei azóta rendbe jöttek s a marokkói háborút is sikeres befejezéshez lehetett juttatni. De az is igaz, hogy a diktatura a másik oldalon esett tülzárba és elnyomott minden szabad mozgást. E miatt nagy elégedetlenség támadt az ország értelmiségi közt s ez folyton fokozódott, míg végre határozott irányt vett, hogy összeesküvéssel eltávolítsa a diktatúrát s visszaállítsa az ország alkotmányos rendjét. A dolog azonban kipattant, a diktátor tudomására jutott, aki az összeesküvéket letartóztatta. Vezetéik: Weyfer és Aquitara tábornokok többszáz társukkal együtt már fogságban vannak s kiadták az elfogató parancsot Romanones volt miniszterelnök ellen is. Barcelonában és Velencében a katonaság és a csendőrség szembefordult a diktátorral. Bár a jelek szerint Primo de Rivera elfojtotta a forradalmat, általában mégis úgy tartják, hogy uralma vége felé jár, mert a spanyol nép nagyobb része ellene fordult. Különbözik a most Párisban idős spanyol királyi pár ellen spanyol anarkisták merényletet akartak elkövetni. Első tervük a király vonatának felrobbantása volt s hogy ebben kudarcot vallottak, le akarták löni a királyt. A párisi rendőrség azonban idejében kinyomozta a terveket s letartóztatta a merénylőket.

A csehek kezdenek észretérni? A nyugati sajtóban érdekes hírek jelentek meg a Csehországban megindult belső lassu átváltozásról. Ezek szerint a vezető cseh politikusok belátták, hogy a cseh nemzeti állam gondolatát nem lehet megvalósítani, mert az ország 13 millió lakosából csak 5 millió a cseh s az nem képes az országot a saját képére formálni, sőt, amint ez az eddigi eredményekből nyilván megbizonyosodott, nyugodtan kormányozni sem. Ezért a nemzeti kisebbségekkel keresik az együttműködés útját s amint hírlik, sikerült is megegyezésre jutniok a német és a magyar polgári pártokkal Természetesen nem áldozatok nélkül.

Magyar kulturprogramm. Klebelsberg gróf magyar közoktatásügyi miniszter nagyszabású tervet dolgozott ki a népnevelés fejlesztésére. E terv megvalósítása már megkezdődött, főként a

tanyai iskolák nagyarányu felállításával. Végrehajtása után, ami rövid idő alatt várható, a magyar népoktatási szervezet az általános és a gazdasági ismeretek terén, de a test fejlesztésében is minden igényt ki fog elégíteni.

A fejedelmi vagyonok kisajátítása. A német fejedelmi vagyonok kisajátítása fejében fizetendő kártérítés módjára és mértékére nézve a birodalmi tanács többsége meg tudott egyezni. Így nem lesz szükség új választásokra.

Törökország és a Népszövetség. Törökország arra az elhatározásra jutott, hogy nem kéri felvételét a Népszövetségbe. Ezt általában azzal magyarázzák, hogy a szovjetkormányval kötött szerződése az akadály, mert a szovjetre kellemlen volna annak az államnak népszövetségi tagsága, melylyel a legszorosabb barátságban van.

Felujul a marokkói háború? Legújabb hírünk szerint spanyol Marokkóban megint felujult a rifkabilok harca. A felkelők vezére Ulain Ahmed Boggar, aki elűzte a spanyoloknak meghódított Ulain el Tahit s megkezdte a hadműveleteket déli irányban.

Egy tanító fejfájára.

Jolsvai Glász Sámuel nyugalmazott állami iskolai igazgató Almásmálomban 74 éves korában elhunyt. Ennyit mond egy egyszerű, rövid gyászjelentés, de lapunknak többet kell mondania e rövid soroknál. Glász Sámuel mint a felvidék szülőtte került a szegény, elhanyagolt szamosmegyei Almásmalom községbe. Kopasz hegyoldalak, nyomorban élő, tisztalétkübeccsületes nép fogadta. Glász Sámuel egy fiatal tanító lelkesedésével és elhatározásával jött közéjük s azonnal munkába fogott. Kezei alatt megnemesedtek az erdők, hegyek vad fái és új megült termőenyigével a szőlőhegy. A legnemesebb gyümölcsfajok oltárait hordta össze faluja számára s ma a hajdan terméketlen hegyek felvirágpompában hirdetik minden évvel vasszal egy munkásélet örök dicsőségét. Málomból Almásmalom lett nem mékeny munkája alatt, mely a külföldön is híres szolnokdombokal téli almából a legfinomabbat szállítja. A nyomor messi költözött onnan s ha s lány is buzájuk és mostoha patak szántják fel a málomi utakat, a pát Jónathánok, kövér londoni peppin mák dus jövedelmet hoznak a lakoságnak. Hát vajjon a lelkek fölött hódörkődött Glász Sámuel? Almásmálomban nincs irástudatlan ember és nem volt eddig garázda dologkerülő. A Glász kezére bízott embercsemé épp úgy megnemesedtek keze alatt mint az erdő vadalmái. A község belépő idegent tisztelet, szeretet

bizalom fogadják. Almásmákomban nincsen urgyűlölet, nincs a mások kárára utazás azok között, kik a Glász tanítványai voltak, meri benne megtanulták ismerni és szeretni azt az urat, aki tanult lelke nemességével fel tudja emelni a népet s termékenyvé teszi rideg sziveket és kopasz hegyoldalakat. Vajjon lesz-e ianító, ki az ő munkáját folytassa? Vannake ilyen embereink a mai fiatalok között? Én hiszem, tudom, hogy vannak, sőt azt is tudom, hogy sok helyen nem olyan nép várja őket, mint Glász Sámuel Almásmákomban. De az idő érik s a harcvereket járt fiatal magyar földműves gárda utat fog törni magának a megcsontosodott közönyön át s az új Glász Sámuelekben megtalálva a maga vezetőit sok boldog magyar községet fog még teremteni az erdélyi hegyek között. NE.

HIREK

Jubileumi bélyegek. Ferdinánd király születésének 60-ik évfordulójára jubiláris postabélyegeket adtak ki, melyek csak július 1 től 31-ig lesznek forgalomban.

Követendő példa. A patai református egyházban sok belső egyenetlenség után az új lelkes békét teremtett és a hívek lelkében újból nyugalom uralkodik. Id. Dani Gergely 10 ezer leut adományozott harang alapra, ezenkívül az egész egyházközség vállalva azon dolgozik, hogy új paplak és iskola építésével a magyarság ügyeit előbbre vigye. Isten áldása legyen az adakozón és a patai lelkes és hívei munkáján.

A vörös százejesek érvénytelensége. A háboru alatt kiadott százejesek, melyek a mostaniaktól abban térnek el, hogy nem kék, hanem vöröses színűek, e hó elseje óta értéküket veszítették.

Elengedett büntetések. A törvény értelmében büntetés jár azok számára, akik a választásokról igazolatlanul távolmaradnak. A kormány egy közlebről tartott minisztertanácson úgy határozott, hogy a választási mulasztások miatt kirótt büntetéseket ezuttal elengedi.

Riadalom az ujságkiadók körében. A lej értékének hullámozása nagy zavarokat idézett elő a piacon. A kormányváltozás alkalmával nagyot hanyatlott a lej értéke, azóta azonban, amint valutajegyzéseink mutatják, újra emelkedő irányzatot mutat. A bolti áron, sajnos, nem mutatkozik a változás, sőt a lej javulása ellenére egyes portékáknak az áraban hirtelen emelkedés következett be. Ezek közé tartozik az ujságpapiros is, amelynek gyári ára 15—20 százalékkal emelkedett az utolsó napokban. Az ujságkiadókat ez az emelkedés is nagy zavarba hozta volna, ám a baj ezuttal sem járt egyedül. A lej ingadozásából keletkezett áremelkedések arra indították a nyomdászokat, hogy heli bérüknek 20—25 százalékos emelését követeljék. A szerződések ilyen értelemben már létre is jöttek a munkaadók és a szakszervezetek között. A beállított változások érthető izgalomban tartják az ujságkiadókat, még a bukaresti nagy lapok is a legnagyobb kétségek közé kerültek, a kisebb tőkés vagy önzetlen alapon dolgozó ujságok pedig a megszűnés veszedelme előtt állanak. Mert, sajnos, az ország gazdasági rendje nem igen teszi lehetővé, hogy az ujságolvasó közönség s áll ez különösen a gazdákra, jobb kereseti lehetőségekhez jussanak s így a lapokra,

folyóiratokra többet áldozzanak. A hibás gazdasági politika hátrányait így kell megszenvednie minden foglalkozási ágának.

A világháboru még mindig öl. A lengyelországi Kovel közelében, mely elkeseredett harcok színhelye volt, a háboruban a föld alá rejtett akna egy ott gyakorlatozó század alatt felrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy 48 katonát ölt meg.

Apa a gyermekeiért. A közel múlt napokban nagy jégvihar vonult át az udvarhelymegyei Kányád községen. A villám két házat és az ezek körül levő gazdasági épületeket felgyújtotta. Az egyik ház tulajdonosa, Sándor Bálint majdnem életét vesztette ez alkalommal. Két gyermekét hozta ki az égő épülethől, miközben a gerendák rája szakadtak. Súlyos sebekkel szállították kórházba.

Pusztulás mindenfelé. Nem elég, hogy a szokatlan nagy esőzések Európaszerte katasztrófális áradásokat okoznak, melyek ugy emberéletben, mint vagyomban óriási áldozatokat követelnek, hanem segítőársul szegődnek a pusztító elemekhez újabban a földrengések is. Görögországból, Egyiptomból s az ázsiai keletindiai szigetekről jelentenek nagy pusztító földrengéseket, melyek a lakóházak, épületek ezreit döntötte romba. Nagy árvizek, illetve esőzések és földrengések csak véletlenül esnek össze, egymással semmi oki összefüggésben nincsenek.

A riffkabilok védekezése a mérges gázok ellen. Lapunk más helyén írunk róla, hogy a riffkabilok újra háboruszkodni kezdtek a spanyolok és franciák ellen. Az utóbbiak kegyetlenül megtorolják a riffiek újabb fölkelését, egész falukat és városokat árasztanak el mérges gázbombákkal. A riffiek spanyol és francia foglyaikat olyan területre szállítják, amelyekre a gázbombák hullanak. A foglyok természetesen szintén elpusztulnak a riffekkel. Legutóbb is rengeteg spanyol és francia halt meg a saját repülőgépeikről ledobott bombáktól.

A köpeci bánya beszüntette működését. Az utóbbi évek gazdasági viszonyaira jellemző, hogy a gazdag s mintaszerű vezetés alatt álló köpeci barnaszénbánya is be kellett hogy szüntesse működését. Az erdővidék legnagyobb vállalata ezáltal az egyik legjobb keresetforrásától fosztotta meg a lakosságot, mely a gazdasági munkálatokon felül maradó idejét nagyon szépen értékesíthette. Az ipari vállalatokban amugy is szegény Székelyföldre nézve elég nagy csapás, hisz ép ezeknek szaporodása volna megoldója a senyedő székely közigazdasági állapotoknak.

A „MAGYAR NÉP“-et

minden vasárnapra megkapom, elfogadtam ajánlékba a könyvnaptárt és falinaptárt is, vajjon vizszozásul beküldöttem-e már az előfizetési díjat és szereztem-e bár egy új előfizetőt a „MAGYAR NÉP“ 17,000-es táborába?

„Transsylvania“ Bank r.-t.

azelőtt

Budapesti Takarékpénztár r.t.

Alapított: 1872. évben.

Flóklntézetel:

Kézdivásárhely
Csikszerecsda
Ditró
Torda

Elfogad betétek, leszámított váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselete:

Budapesti Általános Biztosító r.t.-nek

Alfűllált Intézetel:

Parajdi Hőzgazdasági Bank, Parajdi.

Árviz Mikházán (Marosmegye), 1926. június 26-ikán. Körülbelül 2 m. vastagságban omlott le a víz a hegyekről a szűk Peres völgyén és a Nyáród terén. Víz volt a házakban, ólakban, utakon, istállókban... Állat is pusztult vagy néhány. Akkor volt némi helyen a víz, hogy a ház padlására kerültek az emberek. Még a vonat sem tudott menni. Ki a mezőn rekedt, ki a szomszédban, volt úgy is, hogy némelyik a korcsmában. Egy öreg asszony a hirtelen ár miatt ki se tudott jönni a házból. Jaj, mi lesz vele, ha a víz még nagyobb lesz! Istenem, segíteni kellene rajta! Hallották ezt a korcsmában is, de mentő onnan nem érkezett. Ellenben a Szt.-Ferencrendi zárdából hamar került mentő. A mentők valahogy a házig jutottak s az ajtót valósággal úgy kellett betörniök, hogy az öregasszonyhoz bejussanak. Oly hirtelen és nagy mennyiségben jött a víz, hogy az öregasszony ki se tudott jönni a házból. Igazi önfeláldozással fáradoztak a zárdából Főliszt. *Seres* Szolán magiszter ur és *Fábián* tiszt. ur. Szerencsésen partra hozták az öregasszonyt. Valódi irtalmások, akik nemcsak a lelkünket mentik, de ha kell életet is, hogy lelkünket megmentsék.

Két magyar halálos szerencsétlensége Amerikában. Az alábbi hírt a *Kanadai Magyar Ujság*-ból mely megilletődéssel vesszük át, mert nem lehetetlen, hogy a szerencsétlenül jártak itt levő hozzátartozói ezúton kapnak tudomást az őket ért csapásról. *Vitális* (neje és három gyermeke van Zilahon) és *Suta Ferenc* (özvegy ember, Csengerujfaluból Szatmármegye) egy vasuti pályán dolgoztak. Munkájuk végzése közben egy közeledő személyvonat elől félreállottak a másik sínparra. A mellettük elhaladó vonat szemükbe vágódó füstje és dübörgése miatt nem vették észre a másik sínparon jövő tehervonatot, mely mindkettőjüket elgázolta. Május 26-ikán temették el őket Waterfordon — messze messze az édes szülőföldtől. A védőiroda mindkettőjük érdekében megtette a lépéseket, hogy hozzátartozóik valami kártérítésben részesüljenek, mert egyikük sem volt biztosítva. Szilágyi családja részére ezenkívül gyűjtés is iolyik a hamiltoni magyarság között.

Mit tesz a szesz. A németországi Dortmundban egy Blaschovszki nevű, jó módú mézárós mester egy átdorbézolt éjszaka után hazatérve, összeszóllalkozott feleségével, kit a veszekedés hevében baltával agyoncsapott. Ugy látszik, a vér láttára tökéletesen megbomlott esze, mert berontott a másik szobába s az ott alvó három gyermekét is lemészárolta. Azután a vértől párolgó baltával felrohant házá-

nak emeletére s az ott lakó bérlőjének, kivel a korcsmában együtt mulatott, a fejét kettéhasította, a lépcsőn lerohantában egy másik, éppen szembejövő lakót pedig valósággal fölpörzött. Mintha ezzel tudatára ébredt volna szörnyű tetteinek: revolverével agyonlőtte magát. Rettenetes példája a szeszitalok lélekmérgező hatásának.

Vasuti összeütközés. Kolozsborsánál, hol már több vasuti szerencsétlenség történt, a nyílt pályán két tehervonat teljes sebességgel egymásnak rohant. A két mozdony valósággal felnyársalta egymást, a kocsik pedig szilánkokká forgácsolódtak. A kísérő személyzet egy részének az utolsó pillanatban sikerült leugrania a vonatról, a katasztrófának így csak két halottja van. A felelősség Adam Iúon állomásfőnököt és Morariu vasutiőrt terheli.

Drágulni fog a pálinka. Amint egyik gazdasági lapban olvassuk, a szeszárakat a kormány rövid időn belül nagy mértékben emelni fogja. Vajha minél többen akadnának, akik a pálinka drágulásából azt a következtetést vonnák le, hogy jövőben kevesebbet fognak inni és a megtakarított pénzt lelkük építésére, tudásuk növelésére fogják fordítani.

Műlábbal pótolták egy tehén levágott lábát. Egy skót falucska egyik szegény gazdáját, kinek egy ló és egy tehén volt minden vagyona, érzékeny vesztéség érte. Tehene a nagy hidegben olyan szerencsétlenül esett el, hogy egyik lábát elhőrite. A súlyosan megsérült állatot le kellett volna vágni, a gazda azonban kétségbeesésében James Gallovey állatorvoshoz fordult, aki csodálatosan sikerült operációt végzett az állaton. A tehén lábát amputálta és a hiányzó lábát egy tökéletesen szerkesztett falábbal pótolta. Gazdájának legnagyobb öröme a tehén rövid időn belül épen úgy járt a falábon, mint azelőtt.

Betörő-iskola. Már ilyen is van. Nyilvánossági joga ugyan nincs, de azért működik, illetve csak működött, mert közben egy kis baj történt. Egy Dumitrovics nevű pupos emberkének jutott eszébe ilyen különös oktatási

intézményt létesíteni. Egy csomó 10–12 éves fiút gyűjtött maga köré s ezeken a Temesvár melletti erdőben rendszeresen oktatta zsebmetszésre, lopásra, beíróásra és más hasonló hasznos foglalkozásra. A jeles iskola nagyreményű akasztófavirág jelöltjei már el is követtek Temesváron számos betörést, de legutóbb rajtavesztettek, mikor is a banda nagy részét sikerült lefűlelni.

MŰVELŐDÉSI MOZERÁLMAR

Öreg kántor bucsuja. 43 év szolgálat után bucsuzott el hiveitől József János, firtosváraljai unitárius kántornitő. A hívek szívbeli melegséggel ünnepeleik Istennek hűséges szolgáját, aki nemcsak az iskolában és templomban, hanem künt az életben is buzgó vezére volt a falu derék népének. Az ünnepek díszes keretben Katona Ferenc köri esperesnek, mint kiküldöttnak a jelentésében folyt le. A templomi ünnepek után a bucsuzó egyházi férfitiszteletére műsoros estélyt rendeztek, amelynek pontján tulnyomórészt a költői lelkületű ünnepeleink műveiből voltak összeállítva. Együtt a tanítványok 4000 lejes alapítványt tettek József János nevére. Az ünnepek folyamán történt meg Farkas Domokos új kántor beköszöntője is.

A domokosi ref. ifjuság kedves szórakozást nyújtott a szászakra menő közönségnek a „Piros bugyeláris” című népszínmű előadásával, mely erkölcsileg és anyagilag fényesen sikerült. A szép sikerérti elismerés illeti a kifogástalan előadással elért, nemesre törekvő ifjuságot. Szereplők a következők: Német János, Molnár István, Molnár János, Miklós Sándor, Miklós Sándor, Molnár János Bálta, Molnár Sándor, Miklós Rózsi, Szept Éva, Balázs István, Tóthfalusi Éva, Miklós Trézsi, Molnár Éva, Molnár Dani, Miklós János, Pá Samu, Molnár András, Molnár Sándor. kik pompásan megállták helyüket. A betanítás farszító munkáját Molnár Zoltán földbirtokos urnó végezte. Meglátszott a gördülékeny előadáson, kifogástalan rendezésen a vezető lelkészes ismeretes munkája. A tiszta jövedelmének egy része a ref. egyház szükségleteire, másik része az iskola szükségleteire fordított.

Harangszentelés Paptamásiban. Az áldozatkészségnek s egyház iránti szeretetnek szép példáját adta Paptamási község szinmagyar református népe. A múlt évben mintegy 1800 leles költséggel kirenováltatta a templomkerítést és a templomot, a kántortanár kon új istállót, magtárt és pincét készített s az orgonát új sipokkal felújította, kijavította, ezenkívül a

MEZŐGAZDASÁG.

Kaszálóink kezelése a széna lekaszálása után.

Az egész országban megindult a rétek és herések kaszálása. A legtöbb gazda — sajnos — termésének betakarítása után magára hagyja a kaszálót és a második kaszálásig mit sem törődik vele. Az időjárástól vár mindent, mert ha az kedvező, akkor jó lesz a második kaszálás, ha azonban kedvezőtlen, akkor belenyugszik a gyenge termésbe. Tagadhatatlan, hogy az időjárás a termésre a legerősebb tényező, amellyel számolnunk kell annál is inkább, mert amilyen hasznos lehet, épen olyan károkat is okozhat a csapadék, vagy annak elmaradása.

Minden gazda jól tudja, hogy kaszálóink akkor adnak jó második kaszálást, ha az első termés után a talaj nyirkos, üde állapotban marad, amikor a növények vízszükségletüket könnyen fedezhetik, jól táplálkoznak és erősen növekednek. Viszont ha a talaj kiszárad, akkor a rajta élő növények szomjuznak, alig táplálkoznak, gyengén fejlődnek, a termés kicsiny marad. Az első kaszálás után tehát legfőbb érdekünk, hogy a növények vízszükségletéről gondoskodjunk és ebben az irányban kell a kaszálóinkat ápolnunk. Az ápolási munka amilyen egyszerű, épen olyan fontos. Nem kell egyebet tennünk, mint azt, hogy amikor a lucernát lóhere, baltacintábláinkat és rétejainke, lekaszáljuk, a termést összegyűjtjük, azonnal fogasoljuk is. Erre a célra legjobban a rétbورونا felel meg, amely lányszemekkel összekötött számos boronafogból áll. Ez a rétbورونا ráfekszik a gyepezetre, behatol a talajba, az egyenetlen felületet elsimítja, elronnázza. A betömött talajt fellazítja, utat nyit a levegőnek és a gyökerek friss levegőhöz jutva, jobban lélegezhetnek. A talajba került levegő átszellőzi a felső talajréteget, ilyenképen az beérik. Száraz időjárás esetén mindig azt tapasztaljuk, hogy az a rét, amely első kaszálás után nem volt megfogasolva, gyenge sarjuhajtást mutat, a szárazságtól sokat szenved. E jelenség oka abban keresendő, hogy a kaszálás után a napsugár és szél védtelenül

találja a talaj legfelső rétegét, azt néhány nap után kiszáritja, a talaj összetömrődik, össze-vissza repedezik. Az altalajban még meglévő nedvesség a tömött talajrétegben felfelé kezd vándorolni, eléri a talaj legfelső szintjét és ott szintén elpárolog.

Ha az első kaszálás után erősen megfogasoljuk kaszálóinkat, akkor a legfelső megporhanyított réteg megvédi az altalaj nedvességét. A mélyebb rétegből feltörővíz nem emelkedhetik a talaj felszínéig, a szél és a napsugár tehát nem fér hozzá. A felfelé szivárgó vizet csak a gyökerek vehetik fel, amelyek így száraz időjárás esetén is kielégíthetik a növény vízszükségletét és a kaszálók érdemes sarjutermelelssel fizetnek. Minden jobb-módu gazda szerezze be a rétbورونا, amely a kaszálók rendes kezelésének szinte nélkülözhetetlen eszköze. Kiseb gazdák pedig társuljanak ennek megvásárlására. Ha azonban ilyen uton nem volna beszerezhető, akkor vegye elő a kúsgazda a fogasboronáját, tegyen reá két-három hasáb fát és ezzel boronálja meg rétyjét minden kaszálás után. E csekély fáradságot nem fogja megbánni, mert kaszálói erősebben fejlődnek, több lesz a széna, jobb lesz az állat.

FÁBER SÁNDOR
gazdasági akadémiai tanár.

PIAC.

Gabonaárak.

(Dicsőszentmárton). 20 literes véka 130, kukorica 70—72, zab 52, árpa 65 lei.

Állatarak.

(Dicsőszentmárton). Järm. ökor páronként élősúly, kg-ként 20.000—35 ezer, jó felős tehén darabonként 10.000—15.000, vágni való tehén élősúly kilónként 18, szopos borju darabonként 1200—1600 lej.

Sertés.

(Dicsőszentmárton). Tartanivaló 3—6 hónapos drb-ként 800—1400, Tartani való 6—12 hónapos drb-ként 1400—2800, hizott süldő élősúly kilónként 35, hizott öreg élősúly kilónként 60, olvasztani való szalonna kilónként 60, zsir kilónként 75 lej.

Tejtermék.

(Dicsőszentmárton). Tej literenként tehén 6, bivaly 10, teavaj kilónként 120, tehénturó kilónként 45, juhsajt kilónként 45, juhvaj kilónként 110 lej.

elvitte harangja helyett újat öntetett. Szép tavaszi vasárnap délután — március 21-én — szállították be az új harangot a vasutállomástól. Az ünnepélyes menetben 32 lovas legény ment elől, azután a harangot vivő feldíszített szekér, ezt követték a falu leányai mintegy 50-en s végül a lakosság apraja nagyja. A menet a templom előtt állt meg, ahol a lelkész üdvözölte a városvárt vendéget. A harang felszentelése husvét másodnapján lélekemelő ünnepesség keretében ment végbe. Püspök Úr gyönyörű imáldotta meg az új harangot s utána Lajos esperes tartotta meg magas szárnyalású avató szent beszédét, majd Major Gyula helybeli lelkész harangbeszerzés történetét ismertette. A sikerrel énekelt a dalárda Zsigó kántor-tanító vezetésével két népdalmi éneket. A délutáni istentiszteletet Holkó József pelbárthidi lelkész vezette az ígét meggyőző erővel. — A Kóós Zoltán legátus és Tóth László. Énekelt a dalárda. Este a dalárda tagjai szépen sikerült műkedvelői előadást tartottak. Előadták ezuttal máskor néhány egyfelvonásos színjátékot kivül „A betyár kendője” c. színművet. A dalárda ezuttal is előadást érdemlő sikerrel szerepelt.

BOGNÁR

ÉS

SZÁNTÓ

Erdélyi Kereskedelmi Rt.

CLUJ — KOLOZSVÁR.

A ministerul Saniteti Publice, Bucuresti által 14226/1923. sz. alatt autorizált gőzüzemű likörgyár; sör és sör nagykereskedés, szesz szabadraktár.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári Izerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésszöveteket.

Ciuj—Kolozsvar, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4 sz.

SZÖVETKEZET.

Új hitelszövetkezet alapítás.

Már több ízben írtunk e lap hasábjain a szövetkezetek jelentőségéről a községi életben és rámutattunk azon előnyre, mely abból származik, ha a községben szövetkezet van. Ugyanis míg egyrészt a szövetkezet vezetősége jobban ismeri a hitelkérő vagyoni viszonyait és így mellőzhető a drága költséggel járó bekebelezés, addig másrészt nagy előny az adósra nézve, hogy fizetni törlesztgetni nem kell bejárnia több kilométerre eső városba, hanem községébe mindenkor megkapja szövetkezetét, amely még hozzá olyan időben áll rendelkezésére, amikor neki nem kell drága munkidejét elfecsérelnie. Ezen felül már több ízben rámutattunk azon gazdasági jelentőségre is, melyet egy szövetkezet a község gazdasági életében képvisel. Csak be kell mennünk egy olyan községbe, amelyben öntudatos, igazi szövetkezeti szellemtől áthatott szövetkezeti élet van és mindjárt meglátszik ez a község külső képén, a községi lakosság gazdaságában házain és a község egész gazdasági érdekében elhangzó szavunk nem marad a pusztában elhangzó szó, mert mindegyre beszámolhatunk egy-egy új hitelszövetkezet alapításáról.

Ezúttal arról számolunk be, hogy *Nagyterem* községben (Maros-Torda megye) múlt hó 6. án alakult meg az

új szövetkezet 1400 üzletrész jegyzésével 70 000.- lei értékben. A község egész lakossága nagy rokonszenvvel fogapta a szövetkezet megalapítását és kiáltás van arra, hogy rövid idő alatt 3000 üzletrész lesz jegyezve és befizetve. Örömmel üdvözljük az ujonnan alakult hitelszövetkezetet és a vezetőség lelkés munkájára az Isten áldását kérjük, hogy a szövetkezet tényleg betölthesse hivatását, melyből a község gazdasági életének felvirágzását várjuk.

IPARI ROVAT

Felemelték a betegsegélyző járulékokat. A munkásbiztosító központi ellenőrző bizottság a legutóbbi ülésén a betegsegélyző járulékokat az eddiginek kétszeresére emelte. Az emelés annyiban indokolt is, hogy az eddigi járulékok mellett a segélyezettek nevésségesen csekély összeget kaptak, de viszont a munkaadókra ez újabb súlyos terhet ró, mert a felemelt díjakat a munkaadóknak kell befizetni. Nagy baj az is, hogy a befizetett járulékok a központba folynak, hol tekintetes részüket az adminisztráció emészt fel. Minden bajokon úgy lehetne segíteni, ha valahára a munkásbiztosító pénztár visszakapná az autonómiát s ügyeit nem ki-nevezett tisztviselők intéznék hanem az iparosok bizalmát bíró férfiak, kik működésükért az iparosságnak felelőséggel is tartoznának.

Timárok szervezkedése. A „Hódoltság ipar” k. lapban felhívás jelent meg egy tordai timártól, ki az erdélyi timárokat szervezkedésre szólítja. Kiket ez a mozgalom érdekel, ne engedjék hogy ez csak üres kezdeményezés maradjon. Hiszen Erdélynek ez a régi nagy múlttal bíró ipara talán éppen ezért is került mai súlyos helyzetbe, mert szétforgácsolódna, szervezettelül áll.

Sikkasztás a brassói Ipartestületnél. A brassói Ipartestületnél körülbelül 100.000 lejt kitevő sikkasztásról jöttek a nyomára. Maga a pénztárnok ettől a kellemetlen ügytől távol áll, hanem az irodában alkalmazott két nő van az ügybe keverve. Az egyik beismerte, hogy éveken át nem nyugtázta a feleknek a tanoncszerződési és szakképzési díjakat s az így egybefutó összeget saját céljaira fordította.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. július 5-én.

1 dollár — —	=	215—217
1 font sterling	=	1054—1060
1 svájci frank	=	41.70—42.—
1 francia frank	=	5.85—6.—
1 arany márka	=	51.25—51.50
1 líra — — —	=	7.70—7.80
1 cseh korona	=	6.37—6.43
1 dinár — —	=	3.80—3.85
1 osztr. shilling	=	30.20—30.60
320—325 magy. K	=	1

Professzor dr. Páter-féle hashajtó-tea

kipróbált elsőrangú szer felüvödások, székrekedés, rendetlen széklét, sáppadt, beteges kinézés, valamint az ezekből származó melléktünetek ellen.

Pr. dr. Páter-féle Gyomor-tea

ne hiányozzék egy tázban sem, hogy gyomorhurutnál, étvágytalanságnál, gyomorégésnél, lefogyásnál, sáppadt arcszínél a legjobb hatással azonnal használható legyen.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3¹/₂-res tartalom, 20%-os ármegtakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszerárban és drogériában kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszerár Braşov-Brasó, Hosszu-ucca 14. szám
Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. • Vezérképviselő: AMPHORA R.-T. Braşov-Brasó

MULATTATÓ

SZABADBAN.

*Viszem, viszem kis unokámat,
Szép, délibábos rónaságra,
Ahol szabad a lélek szárnya,
Hol dús vetés és játszi szél
Jobb, boldogabb fövőt ígér.*

*Viszem, viszem kis unokámat,
Tanítgatom nagy tudományra,
Hogy hálás, áldott a barázda
S minden ráhulló veritékre
Növekedik termékenysége.*

*Viszem, viszem kis unokámat,
Szeresse meg a szülőföldet,
Az erdőt, siket, halmot, völgyet,
A dús vetésű barázdákat,
A daloskeblű pacsírtákat.*

*Viszem, viszem kis unokámat,
A napsugár legyen barátja,
Dalos pacsírtá a példája.
Ha megnő: áldás legyen élte,
Szívvel, szóval Istent dicsérje!*

ZÖLD MIHÁLY.

A Péter keze.

Péter hazakerült, az intéző ur megint mindjárt juhokat, mert az öreg Szabados, akit szükségből be, csak nem tudott ehhez a dologhoz úgy, mint nek az apja is juhász volt.

Veron a felesége is kiment a juhokhoz. Az asszony megint olyan szép életük lesz odakint, mint a előtt volt, de bizony csalatkozott, mert nem az jött vissza, aki elment; valami szomorú ember nyébe, aki lehorgasztott fejjel járt-kelt s ha meg elé meredve, óraszámra hallgatag nézte a földön a A bojtárokkal sem beszélt, sohasem emlegette, hogy hol járt. Ezt Veron még megértette valahogy, mert oda voltak, miért, miért nem, sohasem beszélte dolgaikról, de azt nem értette meg, hogy olyan az ura, mint amilyen azelőtt volt.

Két hét, három hét, Péter csak uem lett eleven mintha egyedül élt volna, olyan magára volt Vigasztalásul aztán felfogott egy kis ártatlan bá-babusgatta. A kis bárány úgy hozzá szokott, hogy vette cseleltbotlott. De akármennyire vigasztalta meg az ura szinte idegen lett hozzá. Egyszer, szívevel meg is kérdezte:

— Mondd meg Péter, igazán rám untál s az a bajod? —
— Hát, mondd meg s elmegyek. Elég, ha kettőnk boldogtalan...

Veron szomorúan nézett az asszonyra s halkán ezt

— Nem, Veron, nem...

Veron egy darabig megint reménykedett, hogy majd csak elszáll Péter lelkéről a szomorúság fellege, de bizony az egyre feketébbre komorodott. Veron nem tudta ezt másra magyarázni, csak arra, hogy Péter azért ilyen, mert őt már nem szereti. Egyszer, estefelé, mikor ettek, Veron megint megkérdezte hát az urát:

— Mondd meg, Péter, igazán rám untál-e? Hiszen ha megmondod, elmegyek.

Péter tovább is a földre nézett s halkán felelt:

— Nem csoda, hogy nem bírsz mellettem maradni, nem csoda...

Veron nem értette meg, hogy ezzel mit mond az ura s tovább is faggatta:

— Mással is megesett már az, mi, úgy látom, veled is megesett: valakivel nyilván találkoztál valahol s annál jár most minden gondolatod. Elég sok felé jártál a háboruban...

Péter egyszerre összerezte, szinte sieve felállott s ott hagyva az ételt, elment a bojtárok és a nyáj után.

Veron meg sirva fakadt: immár bizonyosan tudja, hogy ő már csak unott kolonc az ura nyakán, akit szeretne kivetni onnan! Hát azt csak nem várja meg, hogy kereken elküldje, vagy elverje?! Nem, elmegyén ő magától is, elmegyén még ma, így legalább kettőjük közül csak az egyik fog szenvedni.

Veron sűrű könyhullatásokkal összekapkodta a holmiját. Először arra gondolt, hogy a kis bárányt is elviszi magával, azután csak letett erről s a kis árvát bekötötte a kunyhóba. Szegény, bégetett utána. De Veron vérző szívével mégis elment, még pedig nem a legelőn át vágott a falunak, hanem felkerült a tiszai töltés felé. Nem akarta, hogy a bojtárok lássák, hogy ő sirva megy el.

Veron a szép nyári estén sírdogálva ment-mendegélt a falu felé. Egyszer azután, mikor már a falu alatt járt, az akácok felől, keserves bégetést hallott. Valami eltévedt báránka, — gondolta magában s az akácok felé tartott. Minél közelebb járt, a kis bárány annál hangosabban bégetett, mintha egyre jobban hívogatta volna magához. Amint aztán Veron odaért a legelső akácbokorhoz, hát azok alól hirtelen elébe szaladt nagy bégéssel az ő kis báránya.

Veron felkapta a birkát s babusgatta:

— Hát, te kedves, utánam jöttél! Te rám találtál?! Hogy tudtál rám találni, mikor nem láthattad, merre indultam?!

Ekkor megzörrentek az ágak s az akácbokrok közül csendesen előlépett Péter.

Veron szinte felsikoltott:

— Péter!

Péter most sem szólt mindjárt, csak állott hatlagtag s szomorúan nézett Veronra. Ez meg megkérdezte:

— Azért hoztad utánam a bárányt, hogy elvigyem magammal?!

Péternek a torkában vert a szíve s szinte rekedten felelt:

— Ha nem akarsz velem maradni, elviheted...

— És te mit akarsz Péter? — kérdezte Veron. — Veled menjek s veled maradjak?

Péternek még mélyebbre esett a feje s egész halkán mondta:

— Nem bíztatlak, Veron, mert talán nem bírsz mellettem megmaradni, ha te is megtudod, hogy...

Itt elcsuklott a szava s a nagy ember úgy megre-megett, mint valami gyenge gyermek. Veron hozzálépett, szelíden a vállára vette a kezét s anyáskodó szeretettel biztatta:

— Mondd meg, Péter lelkem, mi nyomja a szivedet? Ne rejsd el előltem, ha van, ittkodat. Látom, megfáradtál. Gyere, üljünk ide s mondj el mindent nekem.

Péter szinte akarátlan leült a felesége mellé az árok-partra s megint csak maga elé meredt. Veron fagatta.

— Mondd meg, Péter lelkem, mi gyötör? Abból, hogy utánam hoztad a bárányt, látom, hogy Istennek hála, nem velem van bajod. Valami más miatt emészted magad! No, mondd el, mi gyötör?!

Péter fájdalmasan lehunyta a szemét és szinte hörögte:

— Halottakat látok mindig, de mindig...

Egy pillanatra Veron maga is megrémült, hogy Péter halottakat lát mindig. de aztán a kedves, beteget ápoló asszonyok nagy erejével erőt vett magán s átkarolva az urát, biztaltatta:

— Hogy láfhatnál halottakat, Péter lelkem! Vesd ki ezt a fejedből! Meghajszoltak a háboruban, azért gondolsz talán mindig ilyenekre!

Péter szíve remegett, de úgy érezte, hogyha már ennyit elmondott, jobb tesz, ha mindent elmond s halk fojtott szóval, töredezően beszélni kezdett:

— Azokat látom mindig, akiket meghalni láttam s akiket holtan láttam! Mikor nehéz sebemből felgyógyultam, betettek a szanitécek közé. Ezeket semmibe sem veszik, pedig ezeknek a dolga rettentő.

Veron meg-megsimogatta Péter fejét s ez mintha ettől erőre kapott volna, tovább beszélt:

— Ithon jóformán sohasem láttam halottat! Ha a faluban meghalt valaki, a legelőn én csak a harangszót hallottam, messziről. Ott meg, hordtam a vérző sebesülteket; sok előttem, sok a kezem között halt meg! Aztán temettem őket sokszor százával, csak úgy, koporsó nélkül hordtam a halottakat, pusztá kézzel, ezzel az én két kezemmel...

Péter ellartotta magától a két kezefejét s az irtózáttól

tágranyilt szemmel meredt rájuk. Veron szeliden összehajolt s megsimogatta Péter kezét.

— Aztán a korelabarakból napjában százával hordták a holtakait a nagyödörbe, koporsó nélkül, csak úgy a kezemmel, ezzel az én két kezemmel! Mikor fogságba estem, a sipotei fogolytáborban ezrével hullott az ember s én ezrével hordtam ki a hullákat a hóba. A fagyos földre melegeit gödröt ásni, a holt katonákat hát csak úgy fekeltettem le a hóra, sorjába, egymásra, rakásra!... Hiába néztek a földre: nem a mezőt, nem a füvet, nem a virágot láttam, ezek dermedt testét s megüvegesedett szemét látom mindig s irtózom a magam kezétől, irtózom, mert a halottak degségét érzem rajta szüntelenül!

Veron szeliden a kezébe fogta Péternek mind a két kezét s meleg szóval mondta:

— Péter lelkem, ne irtózz te a magad két kezétől! Bizony, Istennek tetsző dolgot miveltél, mikor feltörltetted azokat, akik meghaltak miérettünk.

Ezzel Veron lassan, szeliden, szívbéli nagy szeretettel Péter kezére hajolt s megsimogatta Péternek a két kezét.

Péter, akinek a kezét még eddig soha senki sem érintette, meglepetten meledelt, mintha az irtózáttól megdermedt szíve most melegedett volna, zokogva borult asszonya vállára.

Veron meg-megsimogatta Péter könnyes orcáját s biztaltatta:

— Elmulik ez, Péter! Csak ne nézz magad földre! Az égre nézz! Nézd, most is milyen szépek gyognak a csillagok!

A csillagok csakugyan szépen ragyogtak s mintha kisbáránnyal, hárman, a csendes nyári éjszakában ballagtak, Péter, a feleségét átkarolva, egyre a csillagok felé nézte.

BARTÓKY JÓZSEF

ADOMÁK.

Félreértés.

A vasuti kocsiban egy férfi szivarra gyújt. Az ott levő nőt ez bosszantja, kihajol a kocsí ablakán s azt kérdi a kalauztól:

— Szabad itt dohányozni?

— Ha az utitársaknak nincs ellene kifogása, nyugodtan rágyujthat — mondja ez a nőnek.

A pék meg a mészáros.

Pék: Az a négy kiló hus, amit magától vettem, kevesebb volt egy fél kilóval; megmértem.

Mészáros: Lehetetlen, hisz én is megmértem azzal a négy kiló kenyérral, amit magától hoztál.

Vigyáznunk kell az esernyőre.

Egy ur dühösen beront egy esernyős üzletbe.

— A múlt hónapban vettem itt ezt az esernyőt és most nézze meg, teljesen oda van.

Az esernyős nézi, nézi, végre megszólal:

— Hm, hm! Tán megázott ez az esernyő?

Káposzta vagy hus?

Az öreg székely egy tálból evett a fiával, ki sokkal több figyelemre méltatta a húst, mint a káposztát.

— De erre meg amarra, ebadta kölyke, — fakadt ki az öreg, megsohalkalva a dolgot, — csak olyan jó ennek a káposztájá is, mint a husa.

— De'iszen apó! Ha olyan jó volna, tán nem megették volna a nyáron a kutyák a kertben.

Az okos város.

A rossz nyelvek mondják: Torda város borbélyja egyszer három hétre elutazott. Hogy tehát ezen idő alatt sima maradjon az arca: a város polgármestere előre háromszor megborotváltatta magát.

Egyszer nagy tűzvész pusztított a városban. Ekkor a tanács azt a határozatot mondta ki, hogy a tűzifecskendők ezentúl mindig három nappal a tűz előtt próbáltassanak ki.

TANÁCSAD

(Azok az olvasóink, akik valamely feletről ebben a rovatban ohajtának feljebb kapni, tudakozódó-költség fejében mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanúgy válaszborítékkal ellátva mindig megjelölve a megfelelő szakértő munkatársunknak, feltűző postaköltségre szükséges a

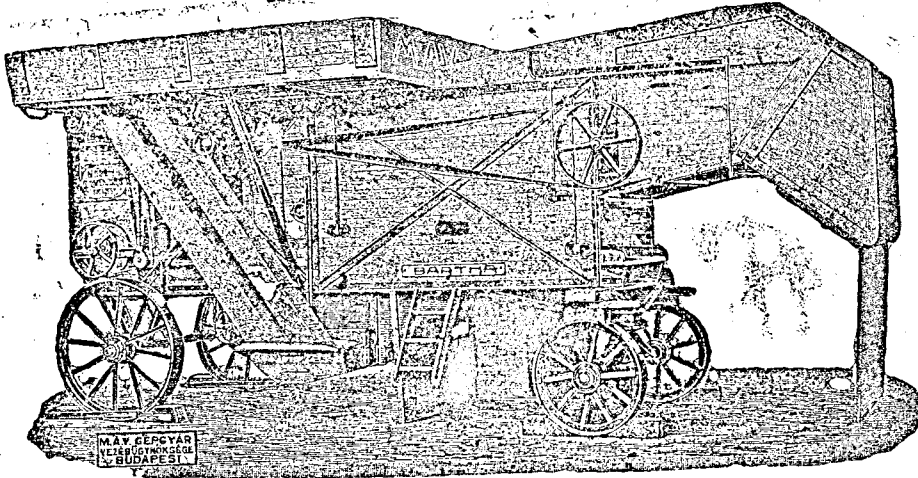
K. L. Kolozsvár. Helyesen járt Károly ur valóban hivatalos megbízottal önzetlen áldozatkészséggel vállalta elölftöztünk díjának beszédését.

L. F. Cleveland. A bankutalás legjobban, de önnel együtt összes olvasóinkat figyelmeztetnünk kell az amerikai bank a pénzt küldő nézők közölje az itteni bankkal, különben, mint eddig is többször, hirtelen mervén a pénz küldőjét, nem tudunk elkönyvelni.

H. J. Nagysármás. Fájdalom, hanem igen sokan ugyanabba a sorsba kerültek, akik településeik és ehhez nem nyerték el a klímagyógyászt, hogy most agrárreform elvették a már teljesen kitizedelt pen ezért a Magyar Párt országos első köteletségüknek tartják a mánytól vizsgáló biztosoakat a helyszínen állapítsák meg, hogy melyeken az eljáró közegek melegszerűnységes helyzeteket terem az agrártörvény alapján sem lehet az On földje, éppen ezért reméltem ilyen helyl felelvizsgálat azt a juttatja. (Dr. J. E.)

J. J. Dánfalva. Ösztöndíj a de Comert s Industriá (Kere...

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozna magát, tekintse meg azokat.
Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 800 lei, fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 3 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

Aranyosgyéresi Ágyagipar Rt.

Állítja elsórángu, földgázzal égetett hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normal és németmértű fall- és kuffégláját valamint 1-a különböző méretekben készült alapcsöpeit.

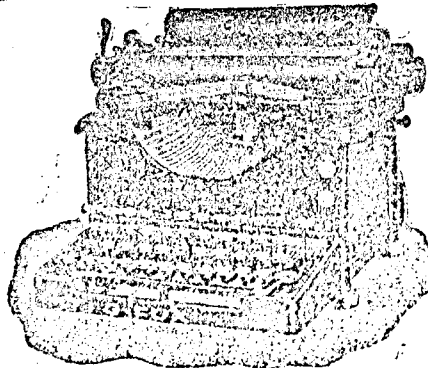
Cég és Iroda: Turda-Torda
Telefon: 107 sz.

d'GW

ILLATSZERTÁR
PIATA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király-tér.)
CLUJ-KOLOZSVÁR

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

IRÓGÉPEK. Smith Premier Nr. 60. Remington. Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

Körmendy Mihály Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 25. Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatal:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

**R
A
P
I
D
O
L**

megszünteti és meggyógyítja a lábak, zek és hónaljok, valamint más testrészek kellemetlen izzadását, erősíti a bőr sejtjeit, azt frissé és puhává teszi, a mi általánosan könnyű és kellemes járást biztosít.

R A P I D O L

tehát turistáknak, sportolóknak, mezőgazdászoknak, katonáknak stb. nélkülözhetetlen. Ugyancsak a lábaknak és bőrének a nyári hónapokban való higiénikus ápolására a legalkalmasabb. Kapható drogériákban és gyógyszerüzletekben. Ha nem, úgy rendeljen csatlakoztatott magolásban három leveget utánvét megfizetésére 130 lej. A szétküldés ebben az esetben teljesen díjtalanul és portómentesen történik a belföld bármely postahivatalára.

Farmax Brasov-Brassó, Pest

Vezérközpont: Amphora Rt. Brasov-Brassó

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KALMAN

Kiadóhivatali igazgató